

Pars prima de Universo.

mala bona nominat et bona mala dicens bonum malum et malum bonum atque pos nentes lucē tenebras et tenebras lucē sicut ait sermo propheticus huius ergo nomina tiones sunt quemadmodum si febricitates imposuerint noia saporibus et noctu luci et tenebris. Non enim dubium est quod fe bricitatibus dulcia amaritudinem sapiat et amara dulcedinem similiter manifestum est quia noctuis et vespitionibus ceterisque similibus lux tenebra videt et tenebra lux. Similiter non dies et dies non. Attende etiam quia in errore epicuri pculdubia declinat quibus vel sola penalitas vel maxime bonum videt. Causa autem in hoc est quod necessitate est ut eisde vel sola voluptas bonum vel maxime videatur. Apparet igitur tibi evidenter ex his quia utraque ista bona cum dona creatoris sunt et non nisi scienter et volenter donent ab ipso non esse extra curam et prudentialia ipsius licet per actiones iniq[ue]s atque peruersas mala penalia infligant patientibus. Quod si quis querat qualiter mali boies per actiones malas suas cause effici entes possint dici et ipse creator simul cum eis. Nam determinauit tibi quod creator causa est eorum per intentionem recusimam facies non tantum ut sint sed etiam ut bene et salutare multipliciter utiles sint. Luius exemplum est in impiis qui vulnerauit alium gladio ubi manifestum est quia illus exiuit ab eo per malam voluntatem tamquam per potentiam datam a creatori et ipso et gladio et etiam per possibilitem hoc est per possibilitatem recipiendi vulnus ipsi vulnerato. Intendebat igitur impius nocere vulnerato per vulnus. Creator vero perinde vulnus intendebat protrahit vicem eidem praedisse. Elicuit igitur impius expotentia bona malitia vella mallam actionem. Creator vero passionem bonorum absit aut nec soli malicie infligentis attribuendum sit vulnus illatum. Cum et potentia semelvis et voluntas id est vis volendi et ipse gladius et ipsa possibilitas ut dixi patientis bona creatori dona sunt. Ipsa igitur malicia ferientis et ipsi vulnerato sunt et pradest inuito feriente et ipse creator et ob banc causam esse permittit vel finitur. Cum igitur tordei dona adiuuet et cooperentur ex ipsa intentione creatoris ipsum esse vulnerum aut doloris ex vulnere cum ipsum esse vulneris et doloris creatori placeat non in merito eius esse attribuendum est creatori. Malicia vero eidem nullatenus attribuenda. Presertim cum multi hoc opi

nentur quod malum velle et malum agere hoc ipsum quod est a creatore est. Sed in ordinatio eius atque deflectio a debita rectitudine certitudine que et malitia est et prauitas tam ipsius agere tam ipsum velle a male agere et male volenre est. Hic autem est intellectus eorum secundum intentionem meam quoniam admodum si dicatur id est secundum essentias et veritatem occasio huius hominis cum occiditur per iudicium et iusticiam et cum occiditur per iniquitatem et impietatem. Ide igitur est eius esse utrumque. Quare si eius esse est a creatore cum est per iudicium et iusticiam erit et a creatore etiam cum fuerit per iniquitatem aut impietatem presertim cum iniquitas et impietas non videantur posse dare esse vel illi vel aliis. Amp. in ordinatio et prauitas quas dixi accidunt et ipsi velle et ipsi agere non constituit igitur eius esse nec tantum illis omnia aut alia ex quibus procedit ipsum velle vel agere quod est malum bona dona creatoris sunt. Nec velle igitur nec agere quodcumque non est nisi ex dei altissimi donis quod est et inquantum est et propter hoc non est nisi bonum omne agere et omne velle quod est inquantum est. Non est igitur mirum si mala agere et mala velle sunt quod sunt a creatore et per curam ac prudentialiam ipsius et si bone sunt passiones que ex illis sequuntur. Huius autem exemplum unum est in motu nautis qui non potest dicere non esse a vento vel aqua vel a nobis simul nec aut sit non rectus vel distortus potest esse vel a mala dispositio vel via la positione gubernaculi. Manifestum autem est quod nec dispositio vel nec dispositio gubernaculi causa est motus hoc est ipsius esse vel essentia motus. Sed distortus quere aut dirigere motum indubitate pos sunt et faciunt. Sicut igitur motus nautis distortus aliunde est motus et aliunde distortus. Sic et actione distorta siue prava aliunde est et aliunde est distorta siue prava et sicut nec vento nec equo attribuenda est dispositio motus maris. Sed motus tantum ipsius. Sic creatori neque dispositio neque prauitas actionum aut voluntatum nostrorum sed ipsum esse earum quo sunt aut quo sunt actiones et voluntates. Secundum istos igitur cum omnia sunt a creatore non solum substantie sed etiam actiones et voluntates easque facile est videre omnia esse sub cura et prudentialia creatoris. Cum omnia sunt omnia opera eius et omnia scienter et volenter atque sapienter ne